

Побожна

Василь Стефаник

Семен та Семениха прийшли з церкви та й обідали — мачали студену кулешу в сметану. Чоловік їв, аж очі вилазили, а жінка почитиво їла. Раз по раз втиралася рукавом, бо чоловік кидав на неї цяточками слини. Таку мав натуру, що цмакав і пускав слиною, як піском, в очі.

— Не можеш ту башту трохи приперти, не мож хліба з'їсти...

Семен їв і не припирав башти. Трохи його жінка вколола отим словом, але він возив далі сметану з миски.

— Чмакає, як штири свині. Боже, боже, таку маєш гямбу нехарапутну, як у старій конини.

Семен іще мовчав. Трохи був і винен, а по-друге, хотів добре попоїсти. Врешті встав і перехрестився. Вийшов надвір, дав свиням пити і вернувся, аби лягати.

— Аді, насадився та й лігає, як колода, ану-ко, чи він вікаже де носа? Гниє отак кожного света та й неділі.

— Чьо ти собі гудза зо мнов шукаєш? Як я тобі зав'єжу гудз, то ти його не розв'єжиш, я тобі дам гудза!

— Я би тебе щонеділі живого кусала.

— Коби-то свиня мала роги...

— Стоїть у церкві як баран недорізаний. Інші ґазди як ґазди; а він такий зателепаний, як колера. Мені аж лице лупаєси за такого ґазду.

— Ото, бідна головко, та й втратю царство небесне! Нагаруйси цілий тиждень та ще у церков! гаптах стій! Стій уже ти за мене, а я і так божого слова віслухаю.

— Ой, вже ти слухаєш слова божого. Одного лумера не знаєш, що ксьондз казав на казаню. Станеш насеред церкви, як сновида. Дивиси, а очі вже пішли у стовбір, дивиси, а рот вже розхилився, як ворота, дивиси, а слина тече вже з рота. А я дивлюси, та й земля під мнов горить зі встиду!

— Уступиси від мене ти, побожна, най я трохи очі прижмурю. Тобі однак молоти, а я ледви тлінний.

— Бо не стій у церкві, як слуп. Лиш ксьондз стане з книжки читати, а ти вже очі віпулиш, як цибулі. Та й махаєш головов, як конина на сонце, та й пускаєш нитки слини, як павук, такі тоненькі,— лиш що не захаркотиш у церкві. А моя мама казали, що то нечисте закрадаєси та чоловіка на сон ломить, аби божого слова не слухав. А коло тебе нема бога, ой, бігме, нема!

— Агій на тебе, таже най твої голови дідько причепиться, не мої! Ото побожна?! Мой, та ти написаласи в якесь архиримське браство та гадаєш, що-с вже света? Та я тобі так шкіру спишу, як у книжці, такими синіми редами...Зійшлиси ґаздині у браствої Ніхто такого не чув та й не видів. Одна мала дитину дівков, друга одовов, трета найшла собі без чоловіка — самі поредні ґаздині зійшлиси. Та якби вас тоті черці знали, що ви

за чилединка, та вони би вас буком з церкви! Аді, які мені побожні, лиш фоста на заді хибує! Книжки читають, образи купують, таки живі до раю!

Семениха аж заплакала, аж затремтіла.

— То було ні не брати, як мала-м дитину! Ото-м собі долю напирала. Таже за тебе була би й сука не пішла, за такого вола невмиваного! Ще молиси богу, що-м собі світ з тобов зав'езала, бо був би-с ходив отак до гробної дошки.

— Бо-м був дурний, злякомивси на поле, та й відьму взев до хати. Я би тепер і свого додав, коби си відчепити!

— Ой не відчепишси! Я знаю, ти би хотів ще другу взети з полем, але, не біси, мене не доїш і не діб'єш. Я таки буду жити, таки мусиш на ні дивитися — та й решта!

— Та жий, поки світа та сонця...

— Та й до браства буду ходити, та й що ми зробиш!

— О, вже ти в тім брастві не будеш, хіба би мене не було! Я ті книжки пошпурею, а тебе прив'єжу. Вже ти мені не будеш приносити розуму від черців...

— Ой буду, буду — та й вже!

— А відчеписи від мене, бо як озму яке лихо та й перевалю!

— Мамко, мамко, то-с ні дала за кальвіна, тото-с ми світ зав'езала! Аді, в неділю береси бити!

— Аді, аді, мой, а то ж я розчинав сварку? Та міркуйте собі, що це за побожна? Ей, небого, коли ти так, то я тобі трохи прикоротаю, я тобі писочок трохи припру. Таже через цу побожну треба би хату покидати! Спи біда, але буду бити!

Семениха втікала надвір, але чоловік імив у сінях і бив. Мусив бити.